

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Vabilo na naročbo.

Ker je novo leto blizu in se ž njim začenja novo naročevanje na „Slovenski Narod“, uljudno pozivljemo vse gg. naročnike, naj blagovolé naročnino poslati o pravem času, ker je opravištvu od upravnega odbora „Narodne tiskarne“ strogo in pod osobno odgovornostjo naročeno, da se sme list odsle pošiljati samo takim naročnikom, kateri naročnino naprej plačajo.

„Slovenski Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
Za pol leta	6 „ 50 „
Za četrt leta	3 „ 30 „
Za en mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	16 gld. — kr.
Za pol leta	8 „ — „
Za četrt leta	4 „ — „
Za en mesec	1 „ 40 „

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta	2 gld. 50 kr.
Po pošti prejemati „ „	3 „ — „

Denar in vsi dopisi, ki se tičejo administracije, naj se pošiljajo — denar po poštinih nakazilih —

opravištvu „Slov. Naroda“.

Razbita in razklana ustavoverna stranka.

Zadnjo soboto mora nemška ustavoverna stranka črno zapisati kot dan nesreče in neznačajnosti v svojo politično pratiko. Ta dan

se je uresničil zopet stari pregovor, da kdor družemu jamo koplje sam vanjo pade. Nemški ustavoverci so naskakavali na Taaffejevo vlado, da bi jo razbili — pa so sami sebe razbili! Ta dan se je ustavoverna stranka zopet razklala, razbila, blamirala in osmešila in s tem menda nehala biti straha vredna, ozbiljna velika stranka. Prej nekoliko dni so mnogi nemški ustavoverci govorili patetično in navdušeno, in navdušeno glasovali — zoper vojaško postavo, celo dva krat glasovali — zoper; a zadnjo soboto, ko je po komisijskem predlogu glasovanje v tretjič na vrsto prišlo, zatajili so mnogi svoj prejšnji glas in glasovali so za postavo, ali pa so se odtegnili takó, da je bila sprejeta z večino dveh tretjin, z 223 glasi proti 105 glasovom.

Kaj jih je nagnilo, da so glasovali denes za to, kar so včeraj tako kričavo kot nemogoče, kot nesrečo razglasili? Mar so se tačas razmere predručile? Mar so tačas nove argumente slišali? Ni jedno ni drugo. Temuč glasovali so prej takó, ker je bilo — od ustavovercev uže kaj takega pričakovati. Oni se — kakor smo uže večkrat trdili — brez vladne in birokratične podpore — nikakor ne morejo vzdržati kot vladnozmorni. Denes „črno“ reči, jutri pa ob ónem istem pričati, da je óno isto prej belo zdaj „črno“ — to je le nemško ustavovorne stranki mogoče, ako se vidi kaka nevarnost za strankarske namene. Boječi se razpuščenja državnega zbora in novih volitev, ki bi jih bile še bolj s pozorišča popihale, pokorili so rajši vladi in glasovali za kar je hotela.

Uže pred štrnajstimi dnevi je pisala „Kölnische Zeitung“, (torej nemško-liberalni organ in sicer našim ustavakom prijazen list) tako le: „Vodje ustavovorne stranke nečajo z

druzimi vred vladati, temuč gospodovati. Zatorej najbolj oponirajo brambenej postavi. Zatorej so pritirali do razkola mej gospodsko in poslansko zbornico, zatorej se bode ustavoverna stranka razbila, kar bode uže drug teden prinesel. Denes se lahko spominjamo visoko glasečih deklamacij o čudovitej jedinstvi vseh ustavovernih elementov, ki smo jih slišali ob času adresne debate in veselih zahvalnih pesnij, katere so ustavoverni listi peli „očetu ustave“ Antonu Šmerlingu. In gospodska zbornica s Šmerlingom na čelu bode enoglasno potrdila brambeno postavo, katero je ustavoverna manjšina zavrgla. S tem je razkol v ustavovornej stranki (der riss in der verfassungspartei) popolnem dovršen, in po odpadu radikalnih elementov skrajne levice v poslanskej zbornici pride odpoved ustavovernih boljarjev (pairs), ki je grob za ponos ustavovorne stranki. Ker le dvoje ostane zdaj: ali se zmernejši del ustavovorne stranke udá in dovoli postavo, proti kateri se je prej z vso močjo upiral — in si sistem naloži kletev smešnosti (den fuch der lächerlichkeit); kajti volilci, vse prebivalstvo bode potlej z vso pravico vprašalo: čemu je bil ta hrup — ali pa stranka se ne uda.“ (V tem poslednjem slučaju misli „K. Ztg.“, da bi bilo prišlo Hohewartovo ministerstvo na krmilo.) Torej „Köln. Ztg.“ je uže pred 14 dnevi ustavovercem, prorokovala, da si bodo ob brambenej postavi krvavo nos razbili.

Ravno tako britko toži dunajska „Deutsche Zeitung“, glasilo same nemške ustavovorne stranke, v svojem prvem članku v soboto. Ona pravi: „Mi bi se najrajši proč obrnili od prizora slabote in brezglavnosti, ki jo kaže en del ustavovorne stranke. Kar se je še včeraj

Lintek.

„Vrazov album“.

S tem naslovom je omislil iskren čestitelj Stanka Vraza — s podporo gg. dr. Jan. Bleiweisa in Iz. Hribarja, — knjigo, katero je peknil pesnikovim sorodnikom.

Namen tej knjigi je, da ostane na rojstvenem Vrazovem domu v Cerovci kot rodbinski album, v katerem se bodo zabeleževali obiskovalci rojstvene pesnikove hiše, v spomin čestitega njih pohoda. Poseba utegae ustrežati ta album v priliki svečanosti, katero — kakor čujemo — snuje „Hrvatska Matica“ v svrhu ustanovitve spomenične ploče na rojstveno Vrazovo hišo za prihodnje leto ka-li? in pri kateri bi imeli sodelovati tudi Slovenci! — Letos vsaj se je bila raznesla v rojstvenem Vrazovem kraju vest, da bode po sklepu „Hrvatske Matice“ njen poverjenik g. dr. Mar-

kovič pohodil Vrazov dom v namen omenjene svečanosti in tamošnji narodnjaci name-ravali so ga slovesno sprejeti, ali pričakovali so slavnega gosta — zamañ! —

Ta album, katerega je izvršil tukajšnji narodni bukovez, g. Ed. Hohn, obsega kakih pet sto stranij, ličen papir velike oblike z zlatim obrezkom, ima lepe rdeče platnice, na zgorenjej plati blešči se v mičnem, iz zlatih arabesk sestavljenem okviru zlati napis: Vrazov album, in je shranjen v posebnem zavoju.

Odlični tukajšnji narodnjaci so posvetili omenjeni album s kratkimi, a jednatimi sestavki. Ker so te posamezne izjave karakteristične, kako se pri nas denašnji dan Vrazovo delovanje ocenjuje in — obsoja, približujemo jih tukaj, nadejajoč se, da nam dotični gospodje tega ne zamerijo.

Na prvem naslovnem listu nahaja se namen knjige označujoča

Posveta.

„Veličestno potomcem je svetišče
Dom Vrazov, kjer je njega zibel stala
Kjer mati s skrbno mu roko vsejala
Naukov seme je v srcá zemljišče.

Na veke posvečeno je torišče,
Kjer Vila pesnij dar mu je podala
Nebeska mu ljubezni iskra pala
Iz deklíce očj na prs ognjišče.

V zatišji svetem rojstnega mu doma,
Kot žrtvenik nesmrtniku postavljen,
Oskromna knjiga naj se ta spoštuje:

Na njem čestilec vsak, ki sem priroma —
Da vredno bode Stanko Vraz proslavljen —
Ljubeč svoj dar čestitve naj žrtvuje!“

V Ljubljani, dne 1. avgusta 1879.

Vatroslav Holz.

Za tem uvodom se vrsté nasledaji, pomembni sestavki nekaterih najodličnejših Slovencev in sicer:

z vsemi podporami in razlogi patrijotizma in stvarnega znanja zagovarjalo (od ustavovercev), to se denes izdaje (preisgegeben); ves ogenj, ki se je kuril za napad protinika, je pošel in vidi se sama hitrost, ob pravem času vladi svojo pokornost dokazati. Govori, ki so jih ustavoverci govorili, so dobri za potrpežljivi papir in za veliko maso ljudstva, kateremu se priklicujejo visokodoneče fraze. Tako in enako „D. Ztg.“ svojej stranki levite o neznačajnosti bere.

Tudi „N. fr. Pr.“ od nedelje toži v svojem prvem članku, da je vlada zmagala nad edinstvo ustavoverne stranke in da bode stranka to britko čutila. „Denes je resnica nad vsem družim — pravi glavni ustavoverni organ — da je ustavoverna stranka v prvem boji, ki ga je bojevala s protivnim si ministerstvom, tepena bila, in da zapuša vsa razbita bojišča, in „vae victis!“ pride kmalu.“

Mi Slovenci némamo nič uzroka žalovati nad to mizerijo v šatoru svojih protivnikov.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 21. dec. [Izv. dop.]

—x. Vlada je zmagala, vojaško postavo je spravila pod streho — z velikim in težkim trdom! V zadnji letošnji seji državnega zbora je včeraj vlada prodrila s svojo voljo, staro leto je tedaj srečno dokončala. Minolega petka se je sešla skupna komisija, in uže tedaj je ta komisija izjavila se za § 2 vladne predloge; jedini dr. Rechbauer je zoper njo glasoval. Tukajsnji organ državnozbornih fortšritlerjev je v petek in soboto pridružil „ustavoverno“ stranko, naj stoji trdno, naj se ne pusti omehčati in naj tudi pri zadnjem glasovanju o vojaški postavi glasuje zoper, — a ves ljubi trud je bil zaman, in niti nij tudi to pomagalo, da sta v seji državnega zbora včeraj centralista Sturm in Kopp zabavljala na vlado, na óne iz svoje (centralistiške) stranke, ki bi zdaj drugače glasovali, nego so uže dvakrat, — na ves svet. Fortšritlerskeje opoziciji tudi nij nič hasnilo, ko je govornike za vojaško postavo zasmehovala, iz sikavala, in na razne načine mir kalila. Nič, nič, potolčena, razcepljena je centralistiška stranka, in razcepila se je óna sama. Avtonomistiška stranka in 44 poslancev iz liberalnega kluba so bili trdne volje, glasovati za § 2 vladne vojaške predloge, katera je uže par tednov vznemirjala duhove, imelo nij tedaj nikakega pomena, ako je poudarjal poslanec

Fürnkranz, da ljudstvo ne more nič več nositi dozdanjegá vojaškega bremena, ako je Carneri ostro bičal zdanje razmere in dualizem. Na kratko sta jima odgovarjala poslanca Pajer in Hofer, katera sta oba govorila za vojaško postavo. Prvi za to, ker je minister Horst obljubil pri vojaštvu prištediti 4 milijone in ker je Nj. veličanstvo cesar dejalo pri sprejemanji delegacij, da se je z nova iz Bosne in Hercegovine mnogo vojakov domov odpustilo in ker bosta ti dve deželi sami vse svoje troškovo plačevali. Hofer je dejal, da ustavoverci morajo zdaj opustiti boj zoper vladno predlogo, ker to bi bilo nepraktično v zdanjem trenutku in bi drugače škodovalo ustavovernej stranki.

Dr. Sturm je za tem še enkrat poskušal omahljive k sebi v opozicijo privabiti; opustil nij ničesa, norce je bril iz njih, očital jim breznačajnost in veterinaštvo, ker še minole srede ti ustavoverci nijso mislili tako glasovati kakor so v soboto. Dejal je, da ima skupna komisija „c. kr. patentirano prepričanje“. Patetično je véliki fortšritler Sturm koncem vskliknil: „Da ne glasujemo za vladno predlogo, s tem čemo samo svojo dolžnost izpolniti!“

„Mi čemo svojo dolžnost izpolniti, to pravim tudi jaz!“ je prišel ustavoverec E. Suess, ki je tudi govoril za vladno predlogo. „Z dvakratnim glasovanjem smo dokazali, da smo pripravljeni na skrajni odpor,“ je dejal. Suess je rekel, da te postave te ne dovoljuje zdanjemu ministerstvu na ljubo, nego za državo in v oziru na njeno celokupnost. Poslanca Suessa je levica šestokrat z glasnim grohotom počestila in se sika njem hotela zatreti odobravanje tega govora po celej zbornici. V istem smislu kakor Sturm je govoril tudi poslanec Kopp.

Še hujši, kakor Suessu, se je godilo Alteru, centralistiškemu poslancu s Češkega, ki je tudi govoril za vladne predloge o vojaškem zakonu § 2. Glasno so klicali mej njegovim govorom poslanci iz opozicije, ka on nij več pristaš „ustavoverne“ stranke, grohotali so se mu in isikavali ga. Alter je dejal, ka se mora vladna predloga za to sprejeti, da se izogne konfliktu z gospodsko zbornico, z Ogersko in s krono.

Zadnji je govoril še poročevalec dr. Smolka in priporočil komisijni predlog v sprejem. Pri imenskem glasovanju je za § 2. vojaške postave 223 glasovalo poslancev, zoper pa 105. Vseh gla

sov je bilo tedaj oddanih 328 in dve tretjini brojita 219 glasov; § 2. je bil tedaj sprejet s štirimi glasovi nad dve tretjini. Štajerski nemški poslanci so vsi glasovali zoper ta paragraf, zanj pa je glasovala vsa avtonomistiška stranka in 44 poslancev iz liberalnega kluba. Mej „veterinajake“ spada tudi višnjegorski Taufferer, ker tudi ta se je spokoril in glasoval, da se vojaška postava na 10 let podališa. Izmej poslancev nij bilo 22 navzočnih. Vojaška postava se je potem sprejela tudi v tretjem branji; seja se na to sklene, prihodnja pa določi na 15. dan meseca januarja 1880. l.

V včerajšnji seji je grof Taaffe odgovoril tudi na neko interpelacijo gledé deželnih zborov. Ministerski predsednik je dejal, da, ker se letos nij moglo deželnih zborov sklicati, je Nj. veličanstvo cesar določil, da se bodo začasno deželne doklade pobirale v istej visokosti, kakor letos, tu ti prihodnjega leta.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. decembra.

Cesar naš je vojaško postavo, katero je Ogerska sklenila, uže sankcioniral.

Gospodska zbornica je v soboto imela svojo sejo, in vzela na znanje sklep skupne konference o vojne postavi. Posvetovala se je potem o vladnej predlogi gledé obdačenja pive, sladkorja in žganja. Vladna predloga se je sprejela.

O zdanjej ustavovernej stranki govori članek današnjega lista. Ta stranka se je zdaj popolnem razcepila in klub fortšritlerjev je izstopil iz izvrševalnega komiteta ustavovercev, za to, ker so nekateri liberalci glasovali za vojaško postavo.

Čehi so razglasili svojo spomenico o narodnej ravnopravnosti. Ta spomenica zahteva izpeljanje ravnopravnosti na praškem vseučilišču, v srednjih šolah in v uradu. Prihodnjič obširneje o tem poročamo.

Ogerska delegacija je v nedeljo soglasno sprejela dvemesečno bugetno indemitetno predlogo.

Hrvatski sabor je v soboto sprejel s 44 glasovi zoper 33 glasem načrt zakona gledé podaljšanja nalogbe z Ogersko za jedno leto.

Vnane države.

Iz Peterburga se 20. t. m. poroča, da so vse evropske vlasti opominjale Turčijo, naj ona izvrši berlinski dogovor glede Gudinja in Piave.

Iz Cannese na Francoskem se oficijalno javlja, da je ruska carevna, ki se še zmirom tam bavi, nevarno obolela.

Francoski senat in zbornice so nastopile božične in novoletne praznike.

„Nisi ne bil, Stanko, Slovincem vskok,
Kazal si le dejansko Slovincem vzajemnost slovansko.“
Na porcijunkule dan 1879.

Dr. Jan. Bleiweis.

„Tvojih pesni mili glas
Budil južne je Slovane;
Oh, da skoro videl čas
Brate vse bi v slogi zbrane!“

V Ljubljani, 9. avgusta 1879.

Dr. J. Vošnjak.

„Hrvatom je mnogo koristil,
Slovincem pot do juga čistil,
Hrvat in Slovenec se veseli
Njegovih poezij. —
Ali meni vendar se zdi,
Da nij treba živega dokaza,
Da, ko bi vsi posnemali Vraza,
Pustivši ožjo slovensko domovino
Bi Nemec, stari vrag naš — glej zgodovino! —
Še lažje roval in z večjim pomenom,
Pogubo tukajšnjim Slovenom.“
V Ljubljani 10. sept. 1879.

J. Jurčič.

Stanko Vrazu.

„Velik pesnik on je bil,
Veči mož — ki je gojil
Sveto, silno, velikansko
Rodoljubje vseslavjansko!“

V Ljubljani 16. sept. 1879.

Ivan Zupan,
prof. na Reki.

„Lepi kraj, premična hišica v ljutomerskih gorica,
kjer je tekla zibelka Stanko Vraza, moža krasne slovanske poezije in velike „ilirске ideje“ — Ti mi ostaneš vedno v prijetnem spominu! 29. juni 1877, ko sem hiši donesl bil vsa „dela Stanka Vraza“, podarjena od „Hrvatske Matice“ v Zagrebu — ne izgine mi iz spomina!“

V Ljubljani 24. sept. 1879.

J. Lapajne,
ravnatelj mešč. šole
v Krškem.

„Za narod slovenski čuteč,
Moč mu in slave želeč,
Sprevidel si, da nam je treba
Združiti se z brati Hrvati,

Da z večim uspehom bi mogli
Sovražnikom se ustavljati.“
V Ljubljani, dné 5. oktobra 1879.

Ivan Hribar.

„Zemlji hrvatskeje si bil iz néba poslani jej pesnik,
Vendar te v svoje srce narod zapisal je naš:
Večno lepé si péni ti pél ponósnim Hrvátom,
Nam pa vzdígnol zaklád národnih si poezij.“

V Ljubljani 15. novembra 1879.

Prof. Fr. Levce.

„Detinstvu mило mojemu sijale
Tri zvezde velekrasne so blestě
Otróka z lučjo svojo ljubkovala
Prijazno in sladkó — blagoslově!“

Poučevaje prva mi kazala
Neprecenljivi vednostij izvór,
Po drugej, hrepenečej, izpoznala
Sem zgodaj domoljubja sveti vzór.

A tretja s pesnimi je probudila
Mi v srcu vnetem pesnij prvi glas —

Italijanska zbornica se je v soboto posvetovala o podaljšani trgovinskih pogodb z Nemčijo, Francijo, Belgijo, Švajco in Anglijo. Vse te pogodbe je zbornica odobrila.

V soboto so se **angleški** pristaši zdanje vlade zbrali v Leedsu. Bourke je dejal, da Angleška ne išče z nobeno evropsko državo prepira, ampak ona želi, da ostane tudi z Rusijo v prijateljstvu. Prepirke mej Rusijo in Anglijo so po njegovem mnenju prozvale čestihlepne neobzirne stranke, a ne ruski car in njega modri državniki. Ti vedo, da želi Anglija miru in da nij protivna razvoju ruske trgovine in ruskega blagostanja. Angleška da nij prijateljica morilcem in onim, ki hočejo zakone uničiti. Bourke je naposled hvalil Bacona, ki idovo popolitiko, da bode ona dala svetu mir, svobodo in blagostanje.

Dopisi.

Iz Gradca 18. decembra. [Izv. dop.]

Naj vam jaz denez nekoliko poročim o našem dijaškem društvu „Triglavu“. To društvo nam je središče, kjer si s slovenskimi predavanji o vednostih in literaturi brusimo — uma svitle meče, in nam je ognjišče, kjer si z domovinsko ljubeznijo ogrevamo srce. — Z Dunaja, o bratskem nam društvu „Sloveniji“, poročalo se je letos uže mnogo, a o „Triglavu“ slišalo se je malo, človek bi mislil, ka to društvo dremlje. A ne, ne dremlje, temveč giblje se čvrsto. — To svedoči nam ne le veliko število društvnikov, ampak tudi njihova navdušenost in požrtvovalnost za društvo in sploh za domovinsko stvar. Znano je, v kakovšnih okoliščinah živi slovenski dijak, a kadar gre za čast domovine, za slavljenje naših velikanov in prvakov, tedaj on ne tarna, temveč ponosno in blagovoljno žrtvuje zadnji novčič. V dokaz nam je Preširnova slavnost, ki sta jo „Triglav“ in slovansko pevsko društvo 9. t. m. priredila. — Z vsemi močmi se je delalo na to, da bi bila ta slavnost dostojna, primerna slavnosti, s kojo se mora slaviti prvi pesnik našega naroda. Odbor se je trudil, da bi bila ta slavnost vredna sovrstnica onih preteklih let. — In res, trud se je obilo poplačal, kajti reči moram, ta slavnost je bila resnično sijajna, velečastna, ter presegala je mnoge minolih let.

Nabralo se je o določenej uri mnogo čestilcev Preširnovih, mej kojimi naj omenim g. Krika, profesorja na vseučilišču, g. Ipavca, našega toliko zasluženega in priljubljenega

In Vas bi moja duša kdaj zabila,
Preširen in Korytko, Stanko Vraz?!

V Ljubljani, dne 6. decembra 1879.

Lajžar Pesjakova.

„Čestilcev mnogo, národno svetišče,
Spoštljivo tebe, Vrazov dom, obišče,
Srce naslaja se jim o spominu,
Da tú nekda odličnemu je sinu
Slovanskemu zazórolo življenje,
Kateri dušno, srčno hrepenjenje
Posvetil naših bratov je probudi,
Ka n'ega delom svet se čudom čudi.
Svetišča videti né meni možno,
A v dalji duh pozdravlja ga pobožno,
In kar je vdovin v tempeljnu bil nóvec,
Ta pesen bodi knjiži za Čeróvec!“

V Ljubljani v decembru 1879.

Josip Cimperman.

V smislu hvalevredne dariteljeve nakane, opozarjamo s temi vrstami obiskovalce Vrazovega doma na ta album, katerega naj posestniki Vrazovega doma čuvajo kot rodbinsko svetinjo, da se ohrani pri potomcih spomin na slavnega moža, ki je ondi luč svetá zagledal.

komponista in več družih veljavnih gospodov. Pozabiti tudi ne smem navesti nam bratskega društva „Srbadije“, koja je celokupno došla, in katera, naj mimogrede omenim, nam pri vsakej priložnosti kaže svoje simpatije do našega društva in slovenskega naroda; končno naj še omenim, da je tudi dosta lepega spola nas počastilo sè svojim pohodom.

Ob 1/2 9. uri je g. P., društva predsednik, otvoril slavnost s pozdravom gostov in društvnikov. Potem šel se je vršiti program, kateri je bil temu večeru zelo primerno izbran. Pesni, ki so bile večinoma domovinskega obsega, pele so se jako precizno in navdušeno; videti je bilo, ka so si pevci v svesti, komu v slavo done njihovi glasi — Posebno omeniti moram pesni: „Na Preširnovem domu“. Samo imeni stvariteljev — Boris Miran — Ipavc uže kažeta, da mora to delo biti izborna naše umetnosti. Nisem strokovnjak v glasbi, tedaj ne morem iz tega stališča soditi, a naturni čut mi reče, da je pesen z globokim čutom navdihnena in se srcu prilega. Saj zdelo se mi je, ko so se njeni akordi po dvorani razlegali, da je vse zamakneno, bralo se je vsakemu na obrazu, da mu pesen sega globoko v srce. Pesen je zelo težka. Burno ploskanje in obča navdušenost avdočila sta, da so jo pevci z razumom in čutom peli.

Slavnostni govor govoril je g. P. S kratkimi, a jedrnatimi in ognjevitimi besedami nas je govornik vnel za ljubav do domovine, koja je naš pesnik v tako obilnej meri v prsih nosil. Velika pohvala in občni entuziazem prepričala sta govornika, da je njegov govor jako uplival na slušatelje, in da njegove besede nijso pale na nehvaležna tla. — Ako omenim še dvogovora — „Nova pisarija“ —, kojega sta gg. J in A. prav dobro prednášala in g. L. igranje na citrah, kateri se je zelo spretnega igralca pokazal, sem s programom pri konci. Pristaviti hočem le še, da je nam godba mestnega gledališča svirala mej posameznimi točkami samo slovanske melodiie — V znamenje in priznanje, da je bil ta večer po vsem krasen in zabaven, mora biti „Triglav“ in slovenskemu pevskemu društvu to, da, akoravno je oficialni del še črez polunoči trajal, nij nijeden zapustil dvorane. Še le, ko je ura eno odbila, jeli so nekateri misliti na svoj dom; a večina je še ostala skupaj, misleča si, vsaj prilika v domačem krogu se radovati, se nam tukaj v nemškem mestu le redkokrat ponudi. — Kakor slovesen je bil prvi del večera, tako živahen bil je drugi, zabavni del. Domače pesni, navdušeni govori in napitnice, spominjajoče se tudi drugih naših velikanov ter narodnih bojevnikov, vrstile so se, in stoprav pozno proti jutru razšli smo se, gotovo vsak z globokim utisom v spomin na ta večer in prepričan, da i Slovenec zna dostojno častiti in slaviti svoje prvake.

Domače stvari.

— (Gospodu Jurčiču) se je zdravje toliko zboljšalo, da je z denašnjim dnem zopet sam prevzel dejansko uredništvo.

— (Centralni volilni odbor) je imel včeraj sejo, da se posvetuje o kandidaturi v trebanjski itd. volilni skupini. Postavljen je bil od vseh navzočnih enoglasno za kandidata g. knez Ernst Windischgrätz v Slatini pri Litiji.

— (Ljubljanski mestni zbor) ima drevi 23. decembra ob 5. popoldne sejo. Mej drugimi poročili pride na vrsto tudi ono fi

nánčne sekcije o zidanji kasarne za deželne brambovce.

— (Rezervni oficirji) pri 17. pešpolku so postali te dni jednoletni prostovolci in rezervni podoficirji: Maks Heckl, Stanislav Pirnat, Josip Kos, Janez Kavčnik in Josip Ficsber. Pri artiljeriji: Leopold v. Roth Oskar Kaltenegger. Nikolaj Lanček, Aleksander Ravnikar, Rudolf Maschke, Aloizij Dostat, Friderik Širca, Marko Pašnik.

— (Kranjska hranilnica) je imela včeraj občni zbor.

— (Državnega sodišča) redne četrtletne obravnave se bodo prihodnje leto začele 19. januarja, 19. aprila, 12. julija in 18. oktobra.

— (Nemščina po kranjskih šolah.) S kmetov se nam piše: Po časnikih nisem nič čital, iz poročil o sejah c. kr. deželnega šolskega svetovatelstva nisem nič zvedel, da bi ta poslednja godpospka bila ustregla našemu deželnemu odboru, ki je zahteval še nedavno, naj bi se nemščina v vse večrazredne ljudske šole uvela. Čujem pa, in menda iz zanesljivega vira, da je došla neka naredba te dni iz Ljubliane od c. kr. dež. šolsk. sveta, po kateri bi bilo torej ustrezno deželnemu odboru. Čutim se jako temu koraku omenjene gospodske; čudim se, da je v sedanjih časih imela pogum, ovreči 7. točko deželnošolskosvetnega ukaza od 8. oktobra 1870 in § 6 državne šolske postave od 14. maja 1869, po katerem bi se morale občine, katere šole tudi vzdržujejo, za mnenje vprašati. Ako se to uresniči, morali bi se narodnjaki, zlasti poslanci naši čvrsto na noge postaviti.

— (G. Andrei Komeli.) c. kr. stotnik v Marjčičevem polku, rodom Goričan, velečleni pisatelj mnogih vojnih knjiž v slovenskem jeziku za pouk našim vojakom, je v priznanje izvrstnega, več kot 30 letnega službovanja po sklepu Nj. veličanstva od 30. okt. t. l. povzdignen v plemeniški stan s pridevkom „Sočebčan.“

— (Z Dunaja) se nam piše: Iz VIII. letnega poročila, katero nam je poslalo vodstvo društva bolnih dijakov (verein zur pflege kranker studirender in Wien) posnamemo sledeče črtice: Društvo šteje 6 ustanovnikov, 17 utemeljiteljev, 241 podpirajočih in 1520 rednih udov, izmej katerih je bilo 45 Kranjcev. Na društvene troške je bilo zdravljenih in oskrbljenih v posebnem bolnišničnem oddelku 131 udov, za koje se je izdalo 6382 gl. 50 kr. 2338 udov je rabilo zdravnike, ko im se je plačalo 1727 gl. 6 kr.; 41 udov je bilo poslanih v kopelji; za nje se je izdalo 350 gl. podpore. Skupni troški so znesli 11966 gl. 51 kr., a dohodki z obrestmi vpisnine vred 13705 gl. 79 kr. Vpisnina je znesla tedaj koncem 18. društvenega leta 100.197 gl. 25 kr., a tekoče premoženje 1225 gl. 53 kr. Društvu je protektor cesarjevič Rudolf, predstojnik dvorni svetnik prof. Duchek, njega namestnik prof. Seberinyi, predsednik cand. jur. vitez Herzfeld, podpredsednik stud. techn. M. Wohl; za tajnika sta bila izvoljena gospoda Rainer bl. Reinöhl in J. Tauber stud. phil., za blagajnika gg. dr. D. Braun in Mich. Popper, za knjižničarja Tennesbaum, za arhivarja Ortynski. Društvena pisarna je: I. Blicherstrasse 28.

— (Delavsko izobraževalno društvo) v Celovci je bilo od deželne vlade razpuščeno.

Razne vesti.

* (Letošnja zima.) Povsod v Evropi je buda zima. Celó v Rimu je sneg padel. Na Francoskem uže od 1785 l. nij bilo tako hude zime. Na ravnini Saint Denis je bil v noči od 8. do 9. decembra 26 in v Parizu 15 stopinj mraza. Po kmetih se je več nesreč prigodilo, 5 pismonošev je n. pr. zmrazilo. Streha tržne dvorane Saint Martin v Parizu se je zavoljo preoblega snega utrla ob 9 zvečer 9 t. m. ko so uže bili ljudje odšli. V Parizu je še po mestu mnogo snega, dasi ga tudi veliko delavcev spravi. Zavoljo prevelikega snega kmetje ne morejo mleka in drugega živeža prinašati in pravažati v mesto, zato se je živež hudo podražil. Liter mleka velja 60 cent. t. j. 24 kr. avstr. veljave. Pariški ministerski svet je dovolil precejšnjo svoto, da bodo revni ljudje mogli v zastavnici zastavljene pernice rešiti. Dne 8. t. m. je bil največji mraz v našem cesarstvu in skoro povsod drugod. V Krakovem je kazal termometer — 29.6, v Lvovu — 26.2, v Celovcu — 26.4, v Varšavi 26.1, v Pragi in na Dunaji — 20°. Na Ogerskem od — 15 do — 26 stopinj. Pa tudi na zapadu je bil občutljiv mraz; tako je na nosu Grišnec termometer kazal — 8, v Biarritzu — 6, v Clermontu — 18. V Trstu je bila ta dan burja in 8.2 stopinj mraza. V celem Italiji je bil silen mraz, tako je termometer kazal v Florenci — 4, v Moncalieriju — 7, v Rimu — 1, v Neapolju in v Cagliariu pa je stal na ledišči, kar nij navadno v teh krajih. Na severu je pa ta dan bilo uže ugodnejše vreme.

Preklie.

„Slovenski Gospodar“ je 10. julija t. l. v št. 28. objavil glavni članek z naslovom „Celjska volitev za mesta in trgo“, v katerem se je zoper čestitega gospoda celjskega opata Antona Vrečka več krivoga reklo, kar nij res. Vsled sodnijske preiskave smo se prepričali, da g. opat nij agitiral za g. dr. Forreggerja, ampak le svetoval: brezvernika ne voliti. Podpisani urednik obžaluje tedaj, da se je v imenovanem listu prostor dal omenjenemu članku in preklie vse, kar je „Slovenski Gospodar“ v št. 28. in 34. t. l. proti čestitemu gospodu opatu celjskemu žalega objavil.

V Mariboru dne 18. dec. 1879.

Dr. Lav. Gregorčič,
urednik „Slov. Gospodarja“.

Tuji.

21. decembra:

Pri stonu: Schlesinger iz Dunaja. — Gehardt iz Brna.
Pri maitai: pl. Jenny iz Gorice.

Dunajska borza 22. decembra.

Enotni drž. dolg v bankovih . . .	68	gld.	85	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	70	„	20	„
Zlata renta . . .	81	„	10	„
1860 drž. posojilo . . .	130	„	75	„
Akije narodne banke . . .	836	„	—	„
Kreditne akije . . .	287	„	25	„
London . . .	116	„	85	„
Srebro . . .	—	„	—	„
Napol. . .	9	„	31	„
C. kr. cekini . . .	5	„	65	„
Državne marke . . .	57	„	75	„

Stanovanja.

V hiši št. 35 stara, 49 nova, na poljanskej cesti da se takoj v najem stanovanje pri tleh, sestojee iz ene sobe, kuhinje, delavnice, drevarnice — in isto tam v prvem nadstropju drugo stanovanje, namreč 3 sobe, kuhinja, predvorana in shramba za jedi. (598—1)
V hiši št. 1 na poljanskem trgu (sladkovna rafinerija) se takoj odda v najem stanovanje v II. nadstropju, sestojee iz 5 sob in kar poleg treba.
Natančneje pové dvornik v sladkovni rafineriji.

Loterijne srečke.

V Gradci 20. decembra: 57 80. 75. 58. 90.
Na Dunaji 20. decembra: 24 78. 16. 47. 37.

Učenec

z dobro šolsko izomiko, zmožen slovenskega in nemškega jezika, sprejme se takoj v prodajalnico z manufakturnim blagom podpisanega.

V Beljaku, dne 10. decembra 1879.

(576—5)

H. Walesi.

Za božična in novoletna darila

priporočam najnovejše in najpripravnejše galanterijske stvari in igrače po jako nizki ceni.

(586—3)

Vaso Petričič.

Ne dajte se slepiti!

FRAN DETTER v Ljubljani

je za Kranjsko jedini zastopnik ameriških firm

Howe in Singer & Comp.

in prodaja njihove šivalne stroje proti petletnej garanciji po stalnej in najnižjej fabriškej ceni. Na zahtevanje prodaja tudi slabše originalne stroje, ki so za nekatere goldinarjev ceneji, a za 50 % slabši. — Prodaja pa tudi

Weeler & Wilsonove stroje

po nenavadno nizkej ceni proti garanciji na 5 let. Take stroje more pa prodajati tudi po 28 do 30 gld., se ve da brez garancije, t. j. nezanesljive.

V mojem skladu je vedno nad 200 takih strojev, gotovo dovoljno za izbiro, zato vabim na pogosto naročbo.

Tudi prodajam

(589—2)

stroje na obroke,

prvikrat se plača od 10 do 20 gld., potem pa vsak teden od 1 gld. 20 kr. do 1 gld. 50 kr., ali od 5 do 6 gld. na mesec.

Vsi stroji, ki niso dobri, se proti povračilu denarja nazaj vzamejo.

Stroji se tukaj tudi ceno popravljajo in snažijo, vsako delo se hitro izvrši.

Na prodaj je tukaj tudi svila, cvirn in šivanke za vse te stroje na debelo in drobno po najnižjej ceni.

Neizogibno potrebno za vsako gospodinstvo!

Novo antiseptiško, desinfirujoče in higijeniško sredstvo

„SANITAS“

od

F. A. Sargs's Sohn & Comp. in Wien.

Centralno zalogo za prodajo „en gross“ ima

Vogl Brothers Succrs.

WIEN, I., Himmelpfortgasse Nr. 26.

(592—1)

Zalogo v Ljubljani: Vilj. Mayr, lekar; Gabriel Piccoli, lekar; E. Birschitz, lekar.

Za božična in novoletna darila

priporočam

Leopold Pirker

svoje bogate in na novo izbrano

zalogo galanterijskih stvari

po znano najnižjih cenah.

(588—3)

Za božična in novoletna darila

priporočam svoj velik sklad

galanterijskega blaga in otročjih igrač

vzlasti albume, pisane mape, necessaires, torbice za gospé, vse vrste usnjatega blaga, prekrasne knjižice s podobami, olepšavo za božično drevo in se priporočam mnogostevilnemu obiskovanju.

Andrej Schreyer-jevi dediči,

(585—2)

špitalske ulice v Ljubljani.